

з державою-агресором. Дана тенденція має лише укріплюватися та якісно втілюватися у життя за допомогою побудови точних алгоритмів дій всіх учасників правовідносин, які приймають участь в даному процесі та стоять на сторожі захисту інтересів нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів: Закон України від 03.03.2022 № 2116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2116-20>
2. Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 № 187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-2022-п>
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

Ключові слова: правочин, країна-агресор, корпоративна структура, нікчемність, відповідальність.

Key words: transactions, the aggressor country, corporate structure, insignificance, responsibility.

НЕКІТ КАТЕРИНА ГЕОРГІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри цивільного права, доктор юридичних наук, доцент*

ДО ПИТАННЯ ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ КАТЕГОРІЙ «ІНФОРМАЦІЯ» ТА «КРИПТОВАЛЮТА»

Правова природа криптовалют, незважаючи на тривалий час їх існування, все ще залишається дискусійною. Разом із тим, визначення правової природи криптовалют має істотне практичне значення, оскільки дозволяє надати відповідь на питання щодо особливостей правового регулювання обігу криптовалют. Ми вже неодноразово зверталися до цього питання у попередніх публікаціях [1; 2; 3], але воно все ще не втрачає своєї актуальності.

З метою визначення правової природи криптовалют необхідно, перш за все, проаналізувати її технічну сутність. З технічної точки зору будь-яка криптовалюта – це зашифрована інформація у вигляді криптографічно захищеного запису, що позначає певне значення та підтверджує здатність власника використовувати це значення на власний розсуд [4]. Як зазначає В. Усоський, криптовалюта є математичним кодом, який виробляється майнерами поза попитом на кредитні гроші. Криптовалюта не є зобов'язанням, оскільки вона існує у віртуальному криптографічному просторі поза економічними механізмами попиту

на кредитні гроші з боку виробників, які при успішній реалізації своїх бізнес-планів створюють додану вартість. Криптовалюта випускається майнерами, які не емітують кредитні гроші та не погашають їх. По суті, криптовалюта є цифровим майном (товаром), виробленим майнерами як математичний код оцифрованої енергії [5].

Отже, по своїй суті, криптовалюта є інформацією або оцифрованою енергією. Однак, в цьому випадку йдеться не про інформацію у звичайному змістовному сенсі як джерела знання у кінцевому підсумку, що й визначає її функції, ознаки та особливості правового режиму. Криптовалюта як різновид інформації є такою лише за своєю формою, по суті вона є електронним вираженням цінності, і саме це визначає її функції та ознаки. Особливості обігосдатності криптовалюти як формального різновиду інформації полягають в тому, що на певний момент часу вона може бути у володінні та користуванні лише одного суб'єкта, а у разі її відчуження, вона не буде зберігатися за суб'єктом, який її передає (навіть якщо він запам'ятає послідовність символів, цінність криптовалюти полягає не в її змісті, а одиниця криптовалюти не може бути відтворена).

Якщо поглянути на криптовалюту крізь призму ознак інформації як об'єкта цивільних прав, стане очевидним, що поняття криптовалют не охоплюється поняттям інформації у класичному її розумінні, цінність якої полягає в її змісті.

Зазначимо, що існують різні варіації у визначенні ознак інформації як об'єкта цивільних прав, серед яких можна виділити наступні: нематеріальність, неможливість зведення до матеріального носія, моральне старіння, можливість необмеженого тиражування (поширення), різноманітність форм фіксації (трансформованість), неможливість знищення, неможливість відділення від особи, що її передає (фізична невідчужуваність), поєднання інформації з матеріальним носієм, наявність організаційної форми (документований вигляд), масовість, цінність, здатність до обмеження, універсальність (можливість подачі змісту в будь-якій формі), системність, невичерпність та низка інших ознак [6, с. 6–8; 7, с. 49–51].

Криптовалюта не відповідає більшості із зазначених ознак, оскільки всі наведені ознаки характеризують цінність інформації з точки зору її змісту. Так, криптовалюта не піддається моральному старінню, оскільки не містить в собі якихось актуальних відомостей, не може необмежено тиражуватись, оскільки одиниця криптовалюти є чітко ідентифікованою у системі розподіленого реєстру та не може дублюватись, існує лише в одній чітко визначеній послідовності символів, а тому не може мати різних форм фіксації та не відповідає ознаці універсальності, цілком піддається відділенню від особи, що її передає, є вичерпною, оскільки це визначено особливостями системи, в якій вона видобувається та є основною характеристикою криптовалюти, що визначає її цінність тощо.

Як слушно зазначає Л.Г. Гетьман, корисність інформаційного блага є суб'єктивною категорією, оскільки для його корисності необхідно

враховувати «можливість інформаційного сприйняття та структуру накопичених індивідом знань, що залежить як від персональних якостей користувача, так і від загального рівня суспільного розвитку». Тобто інформація сприймається кожною людиною по-різному, залежно від існуючої системи знань [9, с. 11].

Отже, цінність інформації ставиться в залежність від знань та рівня суспільного розвитку, які визначають можливості її використання. На відміну від інформації в її звичному для нас розумінні, цінність криптовалюти не ставиться в залежність від рівня знань окремого індивіда та суспільного розвитку. Цінність криптовалюти визначається попитом на неї, а також витратами, пов'язаними з її виробництвом. Отже, з точки зору економічної цінності, інформація як об'єкт цивільних прав та криптовалюта суттєво відрізняються, як відрізняються вони своїми ознаками, функціями та властивостями. Тому поняття криптовалюти не може охоплюватись категорією інформації як об'єкта цивільних прав у її класичному розумінні.

Список використаних джерел:

1. Некіт К. Г. Правовий статус криптовалют в Україні та у світі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 1. С. 40–42. URL: http://lsej.org.ua/1_2018/12.pdf
2. Некіт К. Г. Розвиток правового регулювання обігу віртуальних активів (криптовалют) в Україні. *Часопис цивілістики*. 2022. № 44. С. 45–51.
3. Некіт К. Г. Напрями змін у правовому регулюванні обігу криптоактивів: аналіз зарубіжного досвіду. *Економіка і право*. 2022. № 1(64). С. 33–44.
4. Bolotaeva O. S., Stepanova A. A., Alekseeva S. S. The legal nature of cryptocurrency. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. 2019. Vol. 272(3). URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/272/3/032166/meta>
5. Усоский В. Криптовалюта как техногенный миф. *Банкаускі веснік*. 2019. № 4. С. 35–48. URL: <https://www.nbrb.by/bv/articles/10620.pdf>
6. Боер В. М., Павелъева О. Г. Информационное право : учебное пособие. Санкт-Петербург : ГУАП, 2006. Ч. 1. 116 с.
7. Копылов В. А. Информационное право. Москва: Юристъ, 2005. 512 с.
8. Гетьман Л. Г. Особливості обігу інформації як економічного блага. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 6(46). С. 10–13.

Ключові слова: криптовалюта, інформація, криптоактиви, віртуальні активи, об'єкти цивільних прав.

Key words: cryptocurrency, information, cryptoassets, virtual assets, objects of civil rights.